

**INFORMIRATI, POUČAVATI, POVEZIVATI : HKD NOVOSTI
KROZ RAD UREDNIŠTVA 2012. – 2014. GODINE**

INFORMING, EDUCATING AND CONNECTING CROATIAN
LIBRARIANS' COMMUNIT : CLA NEWS AND THE 2012 – 2014
EDITORIAL BOARD

Tea Čonč,

Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu
tconc@ffzg.hr

Nives Franić

Sveučilišna knjižnica Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli
nfranic@unipu.hr

Alka Stropnik

Knjižnice grada Zagreba
alka.stropnik@kgz.hr

UDK 05:02

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 19. 1. 2015.

Sažetak

HKD Novosti stručno su glasilo Hrvatskoga knjižničarskog društva koje je 1994. pokrenula Aleksandra Horvat, tadašnja predsjednica Hrvatskoga bibliotekarskog društva, s namjerom informiranja stručne javnosti o radu stručnog društva te o novostima na domaćem i međunarodnom knjižničarskom planu.

Glasilo izlazi 3-4 puta godišnje i svaki se broj formira priložima članova o radu pojedinaca i tijela HKD-a, izvještajima sa skupova i ostalim manifestacijama u organizaciji HKD-a, ali i drugim temama u najširem smislu važnima hrvatskoj knjižničarskoj zajednici. Najvažnije zadaće uredništva glasila jesu planiranje i provođenje

uređivačke politike, oblikovanje sadržajnog i vizualnog identiteta lista te motiviranje autora za pisanje priloga.

Osnovna je svrha ovoga članka dati izvještaj o radu uredništva *HKD Novosti* u mandatnom razdoblju 2012.-2014. godine. Nakon kratkog pregleda povijesti glasila, opisana su postignuća posljednjeg uredništva u komunikaciji s autorima, formalnom i sadržajnom osvježenju te pojačanoj promidžbi lista. Također su prikazani rezultati ankete provedene od lipnja do rujna 2014. godine, kao i brojevi podaci o posjetu internetskim stranicama *HKD Novosti* u mandatnom razdoblju od 2012. do 2014. godine.

U zaključku autorice navode preporuke za budući smjer razvoja *HKD Novosti* te preduvjete za njihovu daljnju transformaciju i napredak.

Ključne riječi: Hrvatsko knjižničarsko društvo, *HKD Novosti*, knjižničarstvo, stručni bilten, informiranje

Summary

The CLA News, a professional bulletin of the Croatian Library Association, was established in 1994 by Aleksandra Horvat, the president of the CLA at that time, with the goal to inform the library professionals about the work of the CLA and to publish the news from the domestic and international librarianship.

The bulletin is published 3 to 4 times a year and every issue contains articles about the work of the individual CLA members, the work of the CLA professional boards, reports or short notices on conferences and other events organized by the CLA, but also reports on other important events and professional issues regarding national librarians' community. The most important duties of the CLA News Editorial Board are forming and implementing editorial policies, making decisions on the form and content of the bulletin, and keeping contacts with the authors to motivate them to write articles and reports.

The aim of this paper is to present the report about the work of the CLA News Editorial Board between 2012 and 2014. After a short overview of the history of the bulletin, the paper focuses on the achievements of the former Editorial Board in communication with the authors, formal and content-wise changes, and activities related to the promotion of the bulletin. The results of the survey conducted among the readers from the beginning of July till the end of September 2014 and the number of users who accessed the online edition of the CLA News in the same period are also presented.

In the conclusion the authors propose the guidelines for the further development of the bulletin and the essential prerequisites necessary for its further improvement.

Keywords: Croatian Library Association, CLA News, librarianship, professional bulletin, information

1. Uvod

HKD Novosti pokrenula je 1994. godine Aleksandra Horvat, tadašnja predsjednica Hrvatskog društva bibliotekara i prva glavna urednica, pod nazivom *HBD Novosti* (ISSN 1330-416X). Promjenom naziva stručnog društva 1998. godine, glasilo mijenja naziv u *HKD Novosti* (ISSN 1331-808X).

Prvotna je namjera bila da glasilo izlazi barem polugodišnje sa željom da “rad Društva postane javan, a koncepcija uprave Društva poznata svakom članu”.¹ Također, prema Aleksandri Horvat, *Novosti* su pravo mjesto za objavljivanje stavova HKD-a o važnim stručnim pitanjima kao što su slobodan pristup informacijama, zaštita autorskih prava, digitalizacija, školovanje te stalno stručno usavršavanje knjižničara itd. Rad pojedinih tijela HKD-a, naime, u stručnoj javnosti često nije dovoljno vidljiv.² Jedan od uzora za *HKD Novosti* od samoga je početka EBLIDA-ino glasilo *EBLIDA Newsletter*.³

Prema *Statutu HKD-a* iz 2002. godine, svaki član HKD-a, odnosno član regionalnog društva, ima pravo na svoj primjerak *HKD Novosti*.⁴ Do 2008. godine list je tiskan u 1.000-1.500 primjeraka i slan upravama regionalnih društava čija je zadaća bila raspačavanje primjeraka članovima. O problemima koji su od samog početka pratili put *Novosti* od tiskare do čitatelja svjedoči i Aleksandra Horvat: “Tadašnji blagajnik Društva smatrao je da si ne možemo priuštiti plaćanje poštarine pa je čekao da kolege iz regionalnih društava dođu po nekom poslu u Zagreb i onda ih zadužio da na povratku ponesu i potreban broj sveščića *Novosti* za članove Društva. Znali smo da su *Novosti* dospjele u lokalnu knjižnicu, ali nikad nismo znali kad će doista biti raspačane, jer su ponekad ostale čekati na nečijem stolu. Među članovima je čak kružila prijateljska igra riječima – naslov se lako mogao preinačiti u svoj rimovani parnjak – *Novosti* bi tako postajale *Starosti*.”⁵

¹ Horvat, Aleksandra. Uvodnik. // *HBD Novosti*, 1-3 (1992-1994) [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://hkdrustvo.hr/datoteke/1694>

² Mučnjak, Dorja. Intervju s prof. dr. sc. Aleksandrom Horvat, prvom urednicom *HBD Novosti*. // *HKD Novosti*, 51 (2011) [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na <http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/369>

³ *EBLIDA Newsletter* [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://www.eblida.org/news/>

⁴ Statut Hrvatskoga knjižničarskog društva [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/statut/>

⁵ Mučnjak, Dorja. Intervju s prof. dr. sc. Aleksandrom Horvat, prvom urednicom *HBD Novosti*. // *HKD Novosti*, 51 (2011) [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/369>.

Iako je s pojavom elektroničkih *HKD Novosti* ovaj temeljni problem raspachavanja riješen, u današnjem okruženju sa suviškom (privlačnih) elektroničkih informacija ostaje potreba da glasilo bude usmjereno, aktualno i zanimljivo.

HKD Novosti uređuje glavni urednik uz pomoć uredničkog odbora (u daljnjem tekstu: uredništvo) koje broji pet do sedam članova, među kojima su uobičajeno predsjednik i stručni tajnik HKD-a, dok preostale članove izabire glavni urednik. Glavnog urednika i članove uredništva potvrđuje Glavni odbor HKD-a nakon Skupštine na mandat od dvije godine.⁶

Dinamika izlaženja *HKD Novosti* prvih se godina mijenjala da bi se konačno tijekom 2001. godine ustalila. Prvi je trobroj izašao u ožujku 1994. godine. Godine 1995. nije izašao nijedan broj, a izlaženje se nastavilo 1996. godine s dva objavljena broja. Godine 1997., 1998. i 1999. izašla su po dva broja, a 2000. tek jedan. Od 2001. godine do danas redovito izlaze 3-4 broja godišnje. Do trenutno posljednjega broja iz listopada 2014., izašla su ukupno 64 broja. Glasilo se s vremenom mijenjalo, svaki je glavni urednik donosio svoju viziju i ideje, ali svima je zajednički vidljiv napor da *HKD Novosti* budu aktualne i zanimljive, da otvaraju važna stručna pitanja te prezentiraju rad HKD-a članstvu i stručnoj javnosti.

Vrijedi spomenuti nekoliko pokušaja promjene koncepta glasila. Svojevrsni je eksperiment napravljen tijekom 2001. godine kada je u svakom od četiri izašla broja u toj godini ulogu glavnog urednika preuzimao jedan od članova uredništva zbog obujma posla glavnog urednika te potrebe redovitijeg obavještavanja članova o događanjima u struci.⁷ Ova praksa, nažalost, nije nastavljena. Osim toga, bilo je i planova da *Novosti* izlaze mjesečno (inicijativa Zdenke Sviben) ili barem dvomjesečno (inicijativa Dorje Mučnjak), međutim, nijedno dosadašnje uredništvo nije to uspjelo realizirati.

Veliku promjenu u vidljivosti, pristupačnosti te načinu raspachavanja glasilo je doživjelo s razvojem informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Naime, 2008. godine odlučeno je da se *HKD Novosti* više neće tiskati i raspachavati u tiskanome obliku, nego da će se objavljivati isključivo elektronička inačica (ISSN 1333-9575) u obliku elektroničkih članaka, objedinjenih na

⁶ Statut Hrvatskoga knjižničarskog društva [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/statut/>

⁷ Gabriel, Dunja Marija. Izvršni odbor HKD-a u proteklih šest mjeseci [citirano: 2014-12-07]. // *HKD Novosti* 16(2001), 8. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/13>.

internetskim stranicama HKD-a pod naslovnica pojednog broja. Time se i mnogo uštedjelo na tiskanju i raspačavanju.⁸

Tijekom godina, sastav rubrika vrlo se malo mijenjao, uglavnom su to bile rubrike koje su izvještavale o skupovima u zemlji, događanjima u inozemstvu (s posebnim naglaskom na vijesti iz EBLIDA-e i IFLA-e), donosile razgovore, izvještaje o radu tijela HKD-a, izvještaje o aktivnostima u hrvatskim knjižnicama, radu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara i druge vijesti. Redovito se i danas objavljuje popis autora i tema novoobranjenih magisterija i doktorata iz knjižničarstva te informacije o novim izdanjima HKD-a.

Prilozi objavljeni u *HKD Novostima* u kategoriji kraćih nerecenziranih priloga autorima mogu donijeti bodove za stručno napredovanje (2,5 boda).

2. HKD novosti u uredničkom mandatu 2012.-2014.

Uredništvo *HKD Novosti* u mandatu od studenoga 2012. do studenoga 2014., radilo je u sastavu Tea Čonč (Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, glavna i grafička urednica, zadužena i za otiskivanje primjeka, oglašavanje i raspačavanje), Alka Stropnik (Knjižnice grada Zagreba, uređivanje i korektura, osobit doprinos temi broja *Programi i usluge za djecu i mlade i poticanje čitanja*), Nives Franić (Sveučilišna knjižnica Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, uređivanje i lektura, osobit doprinos pri oblikovanju rubrika), Andrea Božić (Edukacijsko-informacijski centar Saponija d. d., uređivanje, osobit doprinos u temi broja *Specijalne knjižnice*), Mira Barberić (Knjižnica Osnovne škole J. A. Komenskog iz Daruvara, uređivanje, osobit doprinos u temi broja *Školske knjižnice*), Mihaela Kovačić (Sveučilišna knjižnica u Splitu, uređivanje) te predsjednica HKD-a Marijana Mišetić i stručna tajnica HKD-a Dunja Holcer (koja je u veljači 2013. zamijenila Neviju Raos) u savjetodavnoj i nadzornoj ulozi. Članice uredništva izabrane su po načelu raznovrsnosti s namjerom da predstavljaju sve vrste knjižnica i sve veće hrvatske regije.

Uredništvo je u mandatnom razdoblju 2012.-2014. objavilo ukupno sedam brojeva (brojevi 58-64), od čega četiri broja u 2013. godini te tri broja u

⁸ Zapisnik s 9. sjednice Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva održane 20. lipnja 2008. godine s početkom u 11 sati u prostorijama HKD-a [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://hkdrustvo.hr/datoteke/465>. *HKD Novosti* dostupne su na <http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/>.

2014. godini. Službeni *Izvještaj o radu uredništva HKD Novosti 2012. – 2014.*, podnesen Skupštini HKD-a u listopadu 2014, otisnut je također u ovome broju *Vjesnika bibliotekara Hrvatske*.

Uredništvo je radilo pod sloganom – *informirati, educirati, povezivati* koji je skovan s namjerom da istakne i ojača položaj *HKD Novosti* kao važnoga kohezivnog elementa stručne zajednice. Uredništvo je osobito vodilo računa o zastupljenosti tema i autora iz svih krajeva Hrvatske kao i tema iz svih vrsta knjižnica te iz svih područja knjižničarskog djelovanja. Osnovna je uređivačka ideja bila zadržati postojeće redovne suradnike te donijeti novu vrijednost kroz povećanje broja tekstova, autora i tema te osvježenim pristupom u njihovoj obradi, prezentaciji i promidžbi. Jedno od najvažnijih uredničkih nastojanja bilo je dati široki prikaz svih vidova knjižničarstva i njegove društvene uloge s naglaskom na interdisciplinarni profil i iznimni politički kapacitet ove struke.

Postojećim stalnim rubrikama (*Skupovi i manifestacije u zemlji, Iz inozemstva, Iz rada HKD-a i regionalnih društava, Iz knjižnica, Nova izdanja, Razgovarali smo*) pridodane su nove stalne rubrike *Tema broja, Predstavljamo, Vijesti i najave, Knjižničari preporučuju*. Povremeno se ukazivala potreba za jednokratnim rubrikama kao što su *Izvještaji s poplavljenih područja, Osvrt, Mjesec hrvatske knjige i knjižnica godine, Studentski priloz* itd.

U rubrici *Tema broja* obrađene su sljedeće teme: HKD, programi i usluge za djecu i mlade i poticanje čitanja, knjižnice i EU – ustanove, projekti, manjine, racionalizacija u visokoškolskim knjižnicama, knjižnični softver (podtema), Knjižnice grada Zagreba (podtema), specijalne knjižnice, školske knjižnice i knjižničarski aktivizam. Rubrika *Predstavljamo* donosila je dulje reportaže o zanimljivim udrugama i ustanovama iz zemlje i inozemstva koje se u užem ili širem smislu bave knjižničarskim poslom. U rubrici *Vijesti i najave* objavljivale su se kratke informacije o manifestacijama s kojih *HKD Novosti* nisu donosile dulje priloge te druge novosti i zanimljivosti iz svijeta knjižničarstva. Rubrika *Knjižničari preporučuju* donosila je recenzije beletristike i popularnoznanstvenih knjiga s temama koje se dotiču knjižnica i knjižničarstva.

U svojem radu uredništvo njegovalo strukovna mjerila u prihvaćanju i uređivanju tekstova, pri čemu je posebnu pozornost pridavalo komunikaciji s autorima, poticanju na pisanje te dogovorima oko konačne verzije tekstova. Redovni je postupak uključivao preliminarnu objavu nakon koje je

slijedila zamolba autorima da još jednom pregledaju tekstove te jave moguće primjedbe ili prijave pogreške prije konačne objave. Pokazalo se da su koristi takvoga rada višestruke: osim što se u tijeku čitanja, uređivanja, uredničkog i lektorskog interveniranja te konačnog usuglašavanja radovima podiže kvaliteta, na taj se način otvorio jedan od komunikacijskih kanala unutar struke. Značaj i buduće mogućnosti toga kanala pokazuje poštovanja vrijedan ukupan broj autora-suradnika prikazan u trećem poglavlju.

S formalne strane, osim postojećeg načina objave *HKD Novosti* kao elektroničkog biltena sastavljenog od skupa elektroničkih članaka, svaki je broj pripremljen i u PDF inačici (s aktivnim poveznicama) koja se po potrebi može otisnuti, iako je službeno tiskanje ugašeno još 2008. godine.

Učinjen je napredak i u promidžbi glasila, izrađen je adresar koji je uključivao oko 800 elektroničkih adresa knjižnica i pojedinaca na koje se slala obavijest o izlasku novoga broja. Primjerci *HKD Novosti* otisnuti u ograničenom broju primjeraka (30-50) dijelili su se članovima Glavnog i Stručnog odbora i drugim zainteresiranim na knjižničarskim okupljanjima te slali na adrese financijera (prvenstveno u Ministarstvu kulture i u Gradu Zagrebu). Također, uredništvo je novu koncepciju *HKD Novosti* predstavilo na *Informativnoj srijedi*, informativno-poučnom programu Knjižnica grada Zagreba. Uredništvo je, prvi put nakon prestanka tiskanja glasila, vratilo u *HKD Novosti* komercijalne oglase koji su okupljeni u rubrici *Partneri u ovome broju*. U sedam je brojeva objavljeno ukupno devet plaćenih oglasa.

Od dodatnih poslova koje je uredništvo obavilo, treba istaknuti uređivanje dodatnih sadržaja na internetskim stranicama *HKD Novosti*: sastavljen je popis bivših glavnih urednika te članova uredništva i objavljen na stranici *Impresum*. Digitalizirani su i objavljeni na internetskoj stranici svi stariji brojevi *HKD Novosti* (od broja 1-3 do broja 14 iz svibnja 2000). Objavljene su osvježene upute za autore.

3. *HKD novosti* u brojkama i recepcija glasila (2012.-2014.)

Brojčani pokazatelji, osim na broj autora te objavljenih članaka, odnose se i na recepciju lista koju je moguće pratiti kroz pristup člancima na internetskoj stranici *HKD Novosti* te kroz stavove čitatelja iskazane u internetskoj anketi provedenoj od početka srpnja do kraja listopada 2014. godine.

Pri razmatranju broja i dinamike pristupa elektroničkim člancima kao mjerilu za promatranje recepcije *HKD Novosti* u razdoblju 2012.-2014. nekoliko je važnih ograničenja.

Prvo, sve se brojke odnose na pristupe stranicama s člancima, a izostavljen je broj pristupa stranici sa sadržajem lista. Naime, sadržaj tekućeg broja lista uvijek ima istu URL stranicu (<http://hkdrustvo.hr/hkdnovosti/>) i tek nakon što prestane biti "tekući" sadržaj broja, dobije svoj zasebni URL. Stoga nije moguće unatrag broj pristupa stranica sa sadržajem točno raspodijeliti po proteklim brojevima – zato su brojevi pristupa stranici/stranicama sa sadržajem u potpunosti izostavljeni iz statistike, što smanjuje konačni broj pristupa. Drugo važno ograničenje jest činjenica da program bilježi svaki pristup članku, a ne jedinstveni pristup članku s jedne IP-adrese u određenom vremenu, što povećava ukupni broj pristupa zbog automatskog osvježavanja stranice, zbog uredničkih i autorskih pristupa tijekom uređivanja i korekture i sl. Treće, pristup člancima *HKD Novosti* ne može se jednosmisleno pripisati recepciji u hrvatskoj i susjednim knjižničarskim zajednicama jer program za praćenje pristupa pokazuje da dio pristupa dolazi i iz stranih zemalja čiji stanovnici zasigurno (ako ne zbog tema, a onda zbog jezika) nisu čitatelji *HKD Novosti*. I četvrto, uz ovaj elektronički pristup *HKD Novostima*, svaki je broj pratilo 30-50 otisnutih primjeraka lista koje je, prema provedenoj anketi (rezultati u nastavku), imao prigodu vidjeti i prolistati razmjerno mnogo čitatelja. Također, čitatelj koji je jednom preuzeo PDF-verziju *Novosti* mogao je pročitati više članaka. To je sve utjecalo na manji broj pristupa elektroničkim člancima *HKD Novosti* koji su obuhvaćeni ovom statistikom.

Nadalje, važno je napomenuti da za ovu prigodu nije bilo moguće uspoređivati brojke o pristupu pojedinim brojevima *HKD Novosti* jer bi usporedba zahtijevala previše složenu metodologiju s obzirom na mnoge parametre: trebalo bi obraditi statističke pokazatelje od prve objave elektroničkih *HKD Novosti* 2008. godine te uzeti u obzir razliku u ukupnom broju članaka po broju te činjenici da se i starijim tekstovima i dalje pristupa, odnosno da manji broj tekstova koji imaju veliki broj pristupa može značajno promijeniti statistiku pristupa cijelome broju.

Stoga se ovi statistički pokazatelji uglavnom odnose na zadnjih sedam brojeva *HKD Novosti* kao pokazatelju rada posljednjega uredništva.

Tablica 1. Pristup člancima HKD Novosti (brojevi 58-64) od 19. veljače do 16. studenog 2014.

Broj	Broj objavljenih tekstova	Broj autora-suradnika u broju	Broj kartica teksta	Broj pristupa člancima	Preuzimanje PDF-a ¹
Br. 58, veljača 2013.	43	36	122	7 447	141
Br. 59, lipanj 2013.	68	69	216	8 332	41
Br. 60, listopad 2013.	64	66	241	5 738	179
Br. 61, prosinac 2013.	49	52	150	6 012	247
Br. 62, travanj 2014.	58	59	170	5 920	230
Br. 63, lipanj 2014.	67	59	198	4 415	418
Br. 64, listopad 2014.	54	55	170	2 931	146
UKUPNO	403	251 jedinstvenih suradnika (165 novih)	1 267	40 795	1 402

¹ Ukupni broj preuzimanja pdf-datoteka vjerojatno je nešto veći jer je moguće dobiti podatak za preuzimanje samo zadnje objavljene inačice dokumenta. Primjerice, u broju 59 otklonjena je greška godinu dana nakon prve objave, zato je zabilježeni broj preuzimanja vidljivo niži od ostalih brojeva (prati se pristup samo te, najnovije objavljene inačice).

Kao što je vidljivo u Tablici 1, u sedam su brojeva – od veljače 2013. do listopada 2014. godine – objavljena ukupno 403 članka, odnosno prikupljeno je, uređeno i objavljeno 1.267 kartica teksta. Ukupno je svoje priloge objavio 251 autor, od čega je 165 novih autora, odnosno onih koji dotad nisu objavljivali u *HKD Novostima*.

Brojevima 58-64 od 19. veljače 2013. do 16. studenog 2014. godine ukupno je pristupljeno 40.795 puta, a PDF-datoteke ukupno su preuzete 1.402 puta. Otprilike 10 posto od ovih brojki može se pripisati autorskim i uredničkim pregledima članaka.

Iako iz gore navedenih razloga nije uputno uspoređivati brojke o pristupu brojevima *Novosti*, osobito onima koje su objavila različita uredništva, vrijedi spomenuti da je prosječno oko 6.600 pristupa po broju *HKD Novosti* za posljednjih sedam brojeva (ovoga uredništva), dok za sedam brojeva prije toga iznosi 6.000, uz napomenu da ovaj prosjek znatno podiže iznimno čitani broj

iz prosinca 2011. godine s ukupno najčitanijim člankom u *HKD Novostima – E-knjiga u knjižnicama* (Z. Sviben). Drugi podatak koji valja prezentirati uz oprez jest broj pristupa brojevima *HKD Novosti* u godini u kojoj su objavljeni, tako je člancima objavljenima u 2012. godini te iste godine pristupano 5.403 puta, dok je člancima objavljenima 2013. godine te godine pristupano 12.528 puta, a člancima iz 2014. godine ove je godine (do 16. studenog) pristupano 13.266 puta.

Zanimljivo je da je posljednji broj, objavljen sredinom listopada 2014. godine, u samo mjesec dana prikupio 3.169 pristup te 146 preuzimanja PDF-a.

Tablica 2 prikazuje ukupan broj pristupa člancima *HKD Novosti* (svim brojevima od 2008.) u razdoblju od 2012. do 2014. godine, neovisno o trenutku objave. Uz porast ukupnog broja objavljenih tekstova, raste i ukupan broj pristupa člancima *HKD Novosti* jer se osim novim tekućim brojevima usporedo (iako mnogo manje) pristupa i prethodnim brojevima. Međutim, značajna je brojka ukupnog pristupa stranicama *HKD Novosti* u 2014. (49.216 puta) – porast od gotovo 50 posto u odnosu na prethodnu, 2013. godinu (33.158 puta).

Najčitaniji članci 2012.-2014. godine vidljivi su u Tablici 2.

Tablica 2. Ukupan broj pristupa člancima *HKD Novosti* u razdoblju od 2012. do 2014.

Godina	Ukupan broj članaka na stranici <i>HKD Novosti</i>	Ukupan broj pristupa svim člancima tijekom 2012.-2014. (bez pristupa sadržaju)	Najčitaniji članak pojedine godine	Broj pristupa najčitanijem članku u godini objave (ukupan broj pristupa tom članku)
2012	526	31.383	<i>Budi mi prijatelj u Vinkovcima</i> (Vlasta Pavlović)	884 (1.106)
2013	750	33.158	<i>E-knjiga u knjižnicama</i> (Zdenka Sviben)	746 (1.712)
2014 (do 16. studenog)	929	49.216	<i>Institut demonstratora u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu</i> (Vanja Kulaš)	449 (449)
UKUPNO 2012.-2014.	929	113.757	-	-

Mnogo pristupa članku Zdenke Sviben pokazuje aktualnost teme elektronička knjiga te, vjerojatno, nedostatak stručnih i slobodno dostupnih radova na hrvatskome jeziku na tu temu. Slično je i s člankom Dunje Marije Gabriel *Građa lagana za čitanje : kako raditi prilagodbu tekstova*. Članci u *HKD Novostima* prema ključnim se riječima pojavljuju visoko u rezultatima Googleova pretraživanja pa i u tome treba tražiti razloge velikog broja pristupa pojedinim člancima atraktivne tematike. Istovremeno, pojedini su članci vrlo popularni i zbog upućivanja s drugih internetskih stranica ili društvenih mreža, primjerice, stranica pojedinih lokalnih ili državnih ustanova. Tu se radi i o člancima koji su zanimljiviji širem krugu čitatelja, što je vidljivo i iz Tablice 3 koja pokazuje 15 najčitanijih članaka objavljenih u radu uredništva 2012.-2014. godine.

Tablica 3. Najčitaniji članci objavljeni u mandatu 2012.-2014.

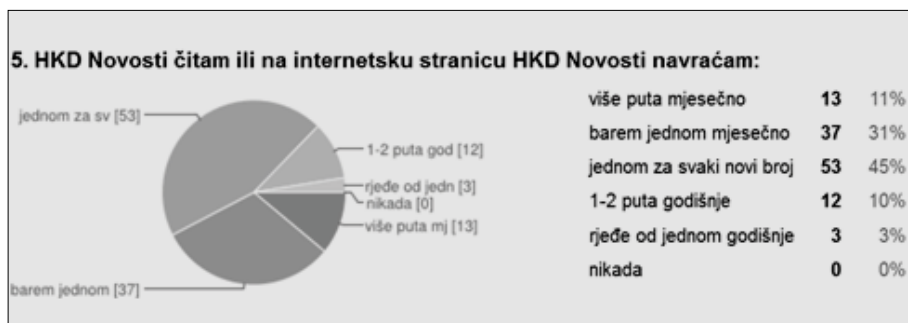
Naslov članka	Broj	Ukupni broj pristupa članku od objavljivanja do 16. studenog 2014.
<i>O starom/novom smjeru knjižničarstva u sklopu kroatističkoga studija na Filozofskom fakultetu u Rijeci</i> (Marina Biti, Tea Čonč, Nives Franić)	Broj 58, veljača 2013.	945
<i>Književnost i dijete – novi časopis Društva hrvatskih književnika</i> (Dubravka Težak)	Broj 59, lipanj 2013.	482
<i>Institut demonstratora u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu</i> (Vanja Kulaš)	Broj 63, lipanj 2014.	449
<i>Trenutak za američki kutak</i> (Oriana Lubiana, Milko Belevski, Marina Lončar, Marina Špoljarić)	Broj 58, veljača 2013.	428
<i>Razgovarale smo s urednikom GKR Magazina Kristianom Beničem</i> (Kristian Beniç, Nives Franić, Tea Čonč)	Broj 62, travanj 2014.	395

Naslov članka	Broj	Ukupni broj pristupa članku od objavljivanja do 16. studenog 2014.
<i>Građa lagana za čitanje : kako raditi prilagodbu tekstova</i> (Dunja Marija Gabriel)	Broj 61, prosinac 2013.	392
<i>Sviđa ti se ili lajkaš?: računalno nazivlje u knjižničarstvu</i> (Ana Borić)	Broj 59, lipanj 2013.	388
<i>Doktorati znanosti iz područja knjižničarstva</i>	Broj 58, veljača 2013.	375
Školski knjižničari : <i>avangarda ili marginalci "društva znanja"?</i> (Mira Barberić)	Broj 63, lipanj 2014.	327
<i>Fatalne knjige, multipli identiteti i ljubavni fantazmi – košmar, i to kakav!</i> (Vanja Kulaš)	Broj 61, prosinac 2013.	324
<i>Ostale vijesti</i>	Broj 58, veljača 2013.	319
<i>Kako osnovati i očuvati knjižnicu? : "Hrvatska čitaonica sela Kuti" kao primjer građanskog i knjižničarskog aktivizma</i> (Karmen Delač-Petković)	Broj 64, listopad 2014.	313
<i>Visokoškolske knjižnice u Hrvatskoj : kamo vodi taj put?</i> (Zrinka Udiljak Bugarinovski)	Broj 61, prosinac 2013.	303
<i>Digitalni informacijsko-dokumentacijski ured Vlade Republike Hrvatske (bivša HIDRA)</i> (Renata Pekarari)	Broj 60, listopad 2013.	299
<i>Bibliocikliranje – Čitateljski klub na dva kotača</i> (Sanja Milovac, Anita Nadj)	Broj 64, listopad 2014.	288

Posebno je velik uspjeh članaka koji su objavljeni u posljednja dva broja (63 i 64) jer se za njih pristupanje bilježilo tek mjesec dana (broj 64), odnosno četiri mjeseca (broj 63).

Drugi pokazatelj recepcije glasila u proteklome uredničkome mandatu jest anketa provedena među čitateljima *HKD Novosti* od početka srpnja do kraja rujna 2014. godine. Korisnička je anketa s 15 pitanja ispitivala koliko često čitaju *HKD Novosti*, njihovo mišljenje o *HKD Novostima* trenutno – formalno i sadržajno – te kakve bi *Novosti* trebale biti u budućnosti. Pristiglo je 118 odgovora, od čega 77 posto od članova HKD-a. Najviše je odgovora, očekivano, stiglo iz narodnih knjižnica, potom školskih i sveučilišnih. Neočekivano, najmanje je odgovora pristiglo iz NSK-a, unatoč zamolbi njihovoj Službi za odnose s javnošću koja je poslala djelatnicima NSK-a ponovljenu molbu za ispunjavanje ankete. Raspodjela ispitanika prema broju godina provedenih u struci bila je pravilna.

Većina ispitanika za postojanje *HKD Novosti* saznala je u svojoj knjižnici ili od kolega (48 posto) ili preko regionalnoga stručnog društva (28 posto). Većina ispitanika na internetsku stranicu *HKD Novosti* navraća jednom za svaki novi broj (45 posto) ili barem jednom mjesečno (31 posto) što se vidi na Grafikonu 1. Čak 80 posto ispitanika *HKD Novosti* u PDF-u (pripremu za ispis) otvori barem jednom kada izađe svaki novi broj. Otisnutu, ispisanu, papirnatu inačicu *HKD Novosti* vidjelo je čak 70 posto ispitanika (21 posto vidjelo je svaki broj), što pokazuje nekoliko činjenica: otisnuti su primjerci *HKD Novosti* pronašli svoje čitateljstvo, broj ljudi koji su vidjeli otisnute *HKD Novosti* značajan je i, konačno i najvažnije, oni koji su vidjeli otisnute *HKD Novosti* bili su visoko motivirani ispuniti anketu.

Grafikon 1. Odgovori ispitanika na pitanje o redovitosti navraćanja na internetsku stranicu s elektronskim izdanjem *HKD Novosti*

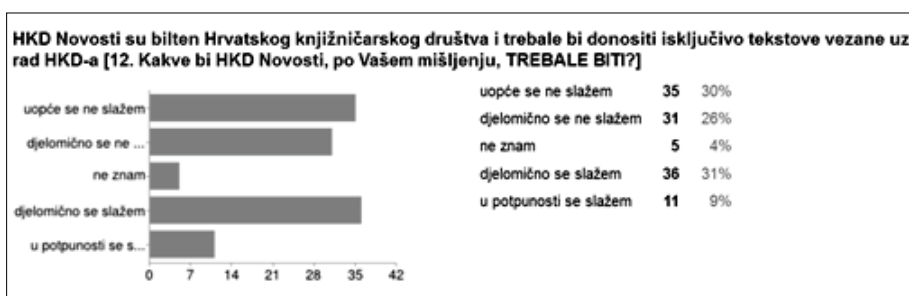
Što se tiče stavova o kvaliteti sva tri postojeća oblika *HKD Novosti*, 69 posto ispitanika internetsku stranicu *HKD Novosti* smatra potrebnom i tehnički dobro izvedenom. Istovremeno 81 posto ispitanika isti stav ima prema *HKD Novostima* u PDF-u, odnosno pripremi za ispis. Otisnutu inačicu *HKD Novosti* 47 posto ispitanika smatra potrebnom i tehnički dobro izvedenom, dok je 40 posto ispitanika smatra nepotrebnom (Grafikon 2). Na ovo pitanje nije odgovorilo 4 posto ispitanika.

Grafikon 2. Stavovi ispitanika o otisnutoj inačici *HKD Novosti*

Upitani o trenutnoj kvaliteti sadržaja *HKD Novosti*, ispitanici su se izjasnili da su *HKD Novosti* informativne i ažurno donose vijesti iz knjižničarstva (u potpunosti se slaže 68 posto, djelomično se slaže 25 posto), da donose zanimljive tekstove i teme prezentiraju na zanimljiv način (u potpunosti se slaže 60 posto, djelomično se slaže 34 posto), da je uredništvo u mandatom razdoblju 2012.-2014. uspjelo napraviti značajnije iskorake u pitanju uredničke koncepcije te kvalitete sadržaja *HKD Novosti* (52 posto se u potpunosti, a 25 posto djelomično slaže), da je ovo uredništvo uspjelo napraviti značajnije iskorake u pitanju formalnog oblikovanja *HKD Novosti* (43 posto se u potpunosti, a 31 posto djelomično slaže), da *HKD Novosti* u ovome mandatu ravnopravno tretiraju teme iz svih područja knjižničarstva i iz svih vrsta knjižnica, kao i iz svih krajeva Hrvatske (64 posto se u potpunosti, a 21 posto djelomično slaže).

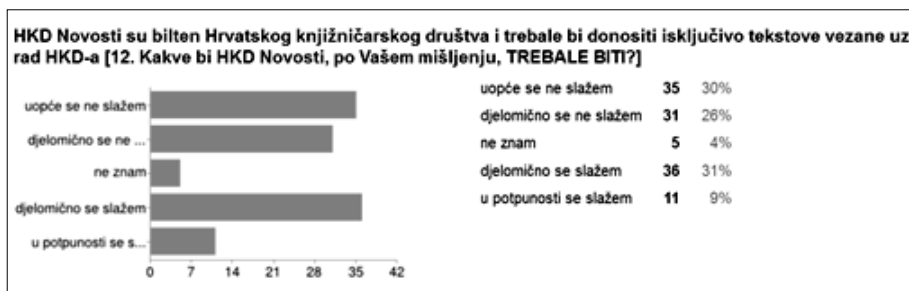
Na pitanja o tome *kakve bi HKD Novosti trebale biti*, 40 posto ispitanika u potpunosti ili djelomično smatraju da su *HKD Novosti* bilten Hrvatskoga knjižničarskog društva i da bi trebale donositi isključivo tekstove vezane uz rad HKD-a. Istovremeno 51 posto ispitanika smatra upravo suprotno (Grafikon 3).

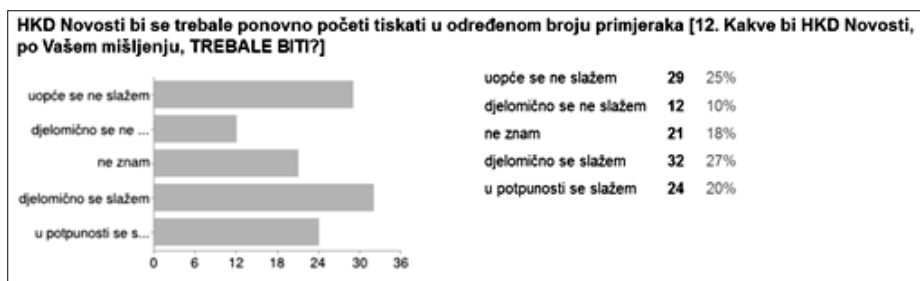
Grafikon 3. Bi li *HKD Novosti* trebale donositi isključivo tekstove vezane uz rad HKD-a?

Zanimljivo je da se čak 80 posto ispitanika u potpunosti ili djelomično slaže da bi se *HKD Novosti* trebale od biltena razviti u ozbiljniju publikaciju u kojoj će se dio tekstova moći okarakterizirati kao stručni tekstovi. Na pitanje imaju li *HKD Novosti* mogućnosti postati pravi knjižničarski list, 89 posto ispitanika djelomično se ili u potpunosti slaže. Na pitanje treba li, suprotno tome, *HKD Novosti* ugasiti jer im je koncept zastario, a njihovu ulogu preuzeti u potpunosti internetska stranica HKD-a, samo se 10 posto ispitanika u potpunosti ili djelomično složilo.

Na pitanja o budućem formatu i načinu izlaženja *HKD Novosti*, mišljenja su podijeljena, što pokazuju grafikoni 4 i 5.

Grafikon 4. Bi li *HKD Novosti* trebale izlaziti i dalje isključivo u elektroničkom obliku?

Grafikon 5. Bi li se *HKD Novosti* trebale ponovno tiskati u određenom broju primjeraka?

Čak 47 posto ispitanika djelomično se ili u potpunosti slaže da bi se *HKD Novosti* trebale ponovno početi tiskati u određenom broju primjeraka. Iako je ovaj odgovor pomalo u raskoraku s odgovorima na prethodno pitanje, vidljivo je da o ovim pitanjima postoje različita mišljenja.

Na pitanja o zadovoljstvu suradnjom s ovim uredništvom *HKD Novosti*, nijedan ispitanik nije odgovorio da je nezadovoljan ili izrazito nezadovoljan. Istovremeno, ukupno je čak 71 posto od svih ispitanika autorski surađivalo s ovim uredništvom *HKD Novosti*. Ovaj veliki broj ponovno pokazuje veliku motiviranost, ovoga puta autora priloga, da se odgovori na anketu, ovoga puta riječ je o autorima.⁹

4. Zaključci i preporuke za daljnji razvoj *HKD novosti*

HKD Novosti 2014. su godine zaključile poštovanja vrijednu dvadesetu godinu izlaženja. Ovaj važan komunikacijski kanal HKD-a, strukturno pozicioniran između internetske stranice HKD-a (brze, ažurne kratke vijesti i obavijesti) i *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* (stručnog knjižničarskog časopisa). Tijekom dvadeset godina izmjene uredništva odražavale su se i na promjene u strukturi i vidljivosti glasila.

Doprinos uredništva *HKD Novosti* u mandatu 2012.-2014. može se promatrati s četiri vida.

(1) Uredništvo 2012.-2014. nastavilo je dosadašnju praksu u praćenju i predstavljanju rada HKD-a. Mnogo se radilo na motivaciji regionalnih društava da izvještavaju o radu i da potiču kolege na pisanje i izvještavanje iz

⁹ Cjeloviti rezultati *Ankete za članove HKD-a i sve ostale čitatelje Novosti* dostupni su na: <https://docs.google.com/forms/d/1JJgA3aLK4pqlAqJU2sS5gyf4K1f8ojrR33Ejpvipkpc/viewanalytics#start=openform> [citirano 2014-12-07].

svojih radnih sredina. Obujam se takvih tekstova ukupno povećao i upravo oni pokazuju širinu i mogućnosti hrvatske knjižničarske zajednice.

U budućnosti bi trebalo i dalje raditi na ojačavanju kontakata i još tješnje suradnje uredništva *HKD Novosti* s upravom HKD-a te s predstavnicima regionalnih društava. Uprava HKD-a trebala bi iz broja u broj objavljivati kraće tekstove kao iskaz iskazanih stavova HKD-a o važnim stručnim i javnim pitanjima izvještavajući tako svoje članstvo o smjeru u kojem se HKD kreće.

(2) Povećan je broj rubrika, tekstova i autora s namjerom da se vrlo široko obuhvati hrvatska knjižničarska zbilja u sadašnjem trenutku te da se otvori prozor prema europskim i svjetskim kretanjima kroz razgovore i tekstove inozemnih stručnjaka te kroz kratke vijesti iz inozemstva. U budućnosti bi se pronalazanju, filtraciji i oblikovanju inozemnih informacija trebala posvetiti dodatna pozornost.

Mnogo objavljenih tekstova u svakome broju te prosječno 23 nova autora-suradnika po broju (što je neizbježna pozitivna posljedica popularizacije glasila i stvaranja pozitivnog ozračja suradnje) otvara brojna organizacijsko-urednička pitanja. Jedno od njih je potreba za pažljivim promišljanjem strukture svakoga pojedinog broja na temelju koje se trebaju unaprijed dogovoriti tekstovi točno određene duljine, strukture i namjene. U protivnome, prijeti opasnost od prevelikog broja tekstova koji usto mogu biti i predugi i/ili nejasni, što uredništvu stvara dodatne teškoće. Uredništvo 2012.-2014. pokušalo je, i uvelike uspjelo, jasnim uputama i detaljnim dogovorima s autorima, kao i pronalazanjem te motiviranjem autora kvalitetnoga pisanog izričaja, napraviti velik pomak u ukupnoj (a samim time i prosječnoj) kvaliteti pristiglih tekstova. Tim bi se smjerom trebalo i dalje nastaviti sve više podižući ljestvicu kvalitete pisanja u *HKD Novostima*.

Koncept *teme broja* pokazao se također vrlo uspješnim. Buduće teme brojeva trebalo bi uže i usmjerenije odabirati i prikazivati manjim brojem ciljanih tekstova s dodanom vrijednošću.

(3) Gore spomenuta *dodana vrijednost* tekstova prvenstveno se odnosi na ostvarivanje uredničkog slogana *informirati, educirati, povezivati* kroz poticanje autora na pisanje, osim izvještajnih, i esejističkih tekstova, odnosno tekstova s natruhama novinarskog ili reportažnog pristupa i na tragu polemičkoga govora. Svrha objavljivanja takvih tekstova bila je napraviti korak u smjeru afirmacije knjižničara kao *misleće struke* i podići *HKD Novosti* na višu razinu. U istome je smjeru išla i (re)afirmacija autorstva kao takvoga, isticanjem punog imena i prezimena te ustanove iznad tekstova. Pokušaj (re)afirmacije, pak, književnih i publicističkih prikaza kroz rubriku *Knjižničari*

preporučuju, pokazao je da u knjižničarskom glasilu, kao glasilu struke koja je svojim velikim dijelom u kulturnome djelokrugu, prirodno postoji mjesto i za ovakve sadržaje.

Važna uređivačka odluka bilo je i propitkivanje škakljivih tema, nepri-stajanje na ignoriranje problema, postojanja suprotstavljenih mišljenja kao i proturječja u struci. Naime, upravo bi HKD, kao krovna hrvatska knjižničar-ska organizacija, trebao ustrajati na otvaranju rasprava i ukazivanju na sve probleme u svojem djelokrugu.

(4) U razdoblju 2012.-2014., značajan napredak u recepciji glasila po-kazuju ne samo broj pristupa elektroničkim člancima (2014. broj pristupa uvećao se za više od 50 posto u odnosu na 2013!) i odgovori na provedenu anketu (prikazani u poglavlju 3), nego i reakcije s terena. Promjena u općoj percepciji glasila, započeta 2013. godine, tek u 2014. godini s kritičnom je masom pozitivnih komentara, reakcija i mišljenja došla do uredništva. Mnogi su prepoznali i napore u praćenju rada HKD-a te u osvježenim *HKD Novosti-ma* ugledali mogućnost osvježenog djelovanja i prezentacije cijelog HKD-a.

Komentari su, ipak, ostali u sferi pružanja podrške radu uredništva i iska-zivanja zadovoljstva smjerom kojim se krenulo uz prijedloge koje teme obra-đivati u narednim brojevima, a nisu se usmjerili na komentiranje pojedinih članaka, tema i stavova iskazanih u člancima. Reakcije na konkretne tekstove bila bi iduća poželjna faza zrelosti u recepciji *HKD Novosti*.

Iz svega dosad navedenog jasno je da se ovo uredništvo prihvatilo ure-đivanja *HKD Novosti* s namjerom sustavnog promišljanja, propitkivanja i ra-spravljanja o tome kako bi ovo glasilo trebalo izgledati, kome se obraćati, kakve tekstove objavljivati i, konačno, čemu bi trebalo služiti, odnosno koju funkciju ispunjavati. Tijekom svojevrsnog pokusa ovoga uredništva testirana je ideja da se s minimalnim materijalnim sredstvima, a uz veliku volju i struč-nost uredništva, širokom, a usmjerenom suradnjom i razmjenom ideja može doći do kvalitetnih iskoraka koji će s vremenom postati jasno vidljivi.

Pritom pitanja o tome koliko bi često *HKD Novosti* i u kakvome forma-tu trebale izlaziti, kakvi bi ih tekstovi trebali sačinjavati, bi li imalo smisla *uvježbavati* autore tako da pišu izvještajno sažeto, jasno i usmjereno (s jedne strane), odnosno reportažne, esejističke i polemičke tekstove (s druge strane), bi li se *HKD Novosti* trebale možda ponovno početi otiskivati u određenom broju primjeraka, ima li prostora da se zadrži dobra praksa komercijalnog oglašavanja, treba li *HKD Novosti* možda ugasiti i umjesto njih uvesti neku vrstu *e-biltena* s kratkim informacijama ili bi možda takav *e-bilten* mogao biti savršena dopuna *HKD Novostima* preraslima u pravi knjižničarski list u

najboljem smislu te riječi (!), nakon ovoga mandata i ovakvog izričaja postaju još aktualnija.

Još aktualnija time postaje i potreba za povećanjem sredstava (materijalnih, organizacijskih, informacijskih, ali i poticajnih), odnosno potreba da se osmisli sustavnija podrška *HKD Novostima*, najviše upravo zbog njihove najvažnije uloge koja je, prema mišljenju ovoga uredništva, sadržana u riječi *povezivati*, u značenju premreživanja stručne zajednice te katalitičkog djelovanja na ubrzanje i intenziviranje komunikacije. Do ukupnog napretka, naime, najbrže i najkonkretnije dolazi u interakciji.

Zanimljiv se položaj stručnoga glasila naposljetku može predstaviti slikom: *HKD Novosti* s jedne su strane ogledalo HKD-a, a s druge strane upravo one mogu značajno doprinijeti da taj zrcalni odraz HKD-a (a time usporedo i slika u stvarnosti) postane ljepši, bolji, jasniji.

LITERATURA

Cjeloviti rezultati *Ankete za članove HKD-a i sve ostale čitatelje Novost*, <https://docs.google.com/forms/d/1JJgA3aLK4pqlAqJU2sS5gyf4K1f8ojrR33Ejpvipkc/viewanalytics#start=openform> [citirano 2014-12-07].

EBLIDA Newsletter [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://www.eblida.org/news/>

Horvat, Aleksandra. Uvodnik. // *HBD Novosti*, -/3(1992-1994) [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://hkdrustvo.hr/datoteke/1694>

Mučnjak, Dorja. Intervju s prof. dr. sc. Aleksandrom Horvat, prvom urednicom *HBD Novosti*. // *HKD Novosti*, 51 (2011) [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na <http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/369>

Statut Hrvatskoga knjižničarskog društva [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/statut/>

Zapisnik s 9. sjednice Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva održane 20. lipnja 2008. godine s početkom u 11 sati u prostorijama HKD-a [citirano: 2014-12-07]. Dostupno na: <http://hkdrustvo.hr/datoteke/465>. *HKD Novosti* dostupne su na <http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/>.

